

Färnebofödda keramikern Ingrid Triller i Tobo

Ett framstående keramikerpar med verksamheten förlagd till Tobo i Uppland var makarna Erich och Ingrid Triller. Ingrid var född i Västerfärnebo och barnbarn till prosten Gustaf Alfred Westholm (1838-1904).

Ingrid Trillers far Per Wilhelm Abenius (1864-1956) var bördig från Orsa. Han var lektor i allmän kemi och teknologi och vid tiden för dotterns födelse verksam vid Örebro Tekniska högskola. Han blev sedermera rektor på samma plats.

Sedan 1896 var Abenius gift med den folkkäre färneboprosten Gustaf Alfred Westholms dotter Maria Lovisa (1868-1935) och det var sannolikt hos änkeprostinnan Ulla Westholm (1835-1923), som dottern Ingrid föddes den 25 maj 1905.

Sin första keramiska utbildning fick Ingrid Westholm åren 1930-33 vid Staatliche Keramische Fachschule i Bunzlau, nu belägen i Polen. Där fick hon lära sig att tillverka ett "rent" stengods i enlighet med den berömda och lovprisade Bauhaus-andan. Därefter fortsatte hon vid Otto Lindigs Keramische Werkstatt i Dornburg, ansluten till just Bauhaus.

Under studieåren i Tyskland stiftade hon bekantskap med Erich Thriller (1898-1972), som 1934 blev hennes make. De flyttade hem till Sverige och bosatte sig i Tobo i Uppland. Här inrättade man Tobo Stengodsverkstad, byggde egen ugn och beställde 1935 en hel järnvägsvagn med lera. Den skulle komma att räcka som grundmaterial under alla de 37 år man samarbetade fram, d v s till Erich Trillers bortgång 1972. Då hade man tillverkat omkring 25 000 föremål.

Sin första framgångsrika utställning hade makarna Triller på NK i Stockholm 1936. Det var då man slog igenom som keramiker av klass. Ingrid Triller företog därefter flera studieresor, bl a till Paris 1937 och Italien 1954. Hon tilldelades även ett flertal stipendier, både egna och tillsammans med maken. Hon medverkade på flera svenska och internationella konstindustriutställningar och återfanns t ex på världsutställningarna i Paris 1937, New York 1939 och Milano 1960. Tillsammans med Erich Triller ställde hon ut på Nordiska Kompaniet i Stockholm 1936, Gävle Museum 1943 och på Hantverket i Stockholm 1943 och 1965. Vid det sistnämnda tillfället skedde det tillsammans med dottern Maria Triller, textilkonstnärinna.

Makarna Trillers verksamhet var både konstnärlig och vetenskaplig. Man experimenterade med omkring 2 000 glasyrprov, av vilka man fick fram ca 20 godkända. Godset från Tobo brändes två gånger och man iakttog alltid största noggrannhet vid sin drejning och bränning. Trillers föremål bär en prägel av gediget keramiskt kunnande, lugn och saklighet, men ändå med spänstiga former. Formskönheten för närmast tankarna till Fjärran Östern och Sungdynastin. Varje pjäs är ägnad minutiös omsorg.

Makarna Triller finns representerade i ett flertal svenska museer, bl a Nationalmuseum och Nordiska Museet i Stockholm, i H.M. Konungen samling samt på museer i Göteborg, Uppsala och Östersund. Utomlands finns de bl a i i Sèvres-museet i Paris, Victoria and Albert museum i London och museer i Prag och Seattle.

Prosten Westholms barnbarn Ingrid Triller avled i Tobo den 26 maj 1982, dagen efter sin 77-årsdag.

Idag är föremål från hennes och makens verkstad i Tobo relativt eftertraktade och betingar ganska höga priser på kvalitetsauktioner. Ännu större efterfrågan på föremålen är det i USA, där priserna ibland kan vara de tredubbla.

Lars Östlund